Nro 37.

KURJER POLSKI

Wszystko dla wszystkich

WARSZAWA
Niedziela dnia 10 Stycznia r. 1830.

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20.
Kwar. złp. 8. Nr. pojedyńczy gr. 5.

Wiadomosci Krajowe.

Rada administracyjna potwierdziła dnia 15 grudnia r. z. zapis summy 2000 dla cerkwi w mieście Uchaniach i 1000 zł. na korzyść szpitala przy kościele obrządku łacińskiego w Uchaniach, uczyniony przez niegdyś Marjannę z Balińskich Prodysiewiczową.

Na onegdajszém zgromadzeniu politycznem gminy cyrkułu 7, wybrany został radcą obywatelskim JW. Józef Jędrzejewicz.

Dnia wczorajszego płacono na giełdzie warszawskiéj listy zastawne po 97 zł. 24½ gr.; obligacje udziałowe po 350; assyg. ros-yjskie po 179 zł. 20 gr.; dukaty holl. po 19 zł. 24 gr.

Dnia 14 grudnia r. z. odbyła się instalacja W. Szotarskiego w Piotrkowie na urząd kommissarza delegowanego w obwód Piotrkowski.

Goniec krakowski z d. 5 b. m. donosi, iż ciało ś. p. arcy-biskupa prymasa K. P. Jana Pawła Pawęzy Woronicza, co chwila spodziewane jest w stolicy. — Już porobiono przygotowania na przyjęcie zwłok tego dostojnego arcy-pasterza, którego wielkie cnoty religijne, miłość ojczyzny i dzieła uczone, do rzędu nieśmiertelnych mężów dalekim następcom przekazują. Kilka znakomitych mówców opowiedzą życie i czyny tego wiekopomnego Polaka.

Przed trzema miesiącami wystawiano w jednem mieście prowincji polskich sztukę, do któréj potrzebny był lew. Musiano więc pokryć jednego z aktorów skórą do lwiéj podobną i wypchać ją kłakami, gdyż aktor nie był zbyt dobréj tuszy. Przypadkiem jakimś zapaliły się kłaki i ogień tak nagle je ogarnął, iż niepodobna było ocalić życie nieszczęśliwemu artyście. Okropny ten widok przeraził widzów i wszyscy rozeszli się, nie czekając końca sztuki.

Jedno z pism perjodycznych umieściło obszerny artykuł o *Teatrze francuzkim*; autor oświadcza, że tylko dla sztuki uczęszcza tam i o nim pisze; mnóstwo artystów wyliczył na wzór, a o pani Julien nic nie wspomniał; dla tego wątpimy, żeby *tylko dla sztuki* pisał.

Fatalność może prześladować pojedyncze osoby, ale zgromadzenia liczne ulegają jéj tylko dobrowolnie. Co téż się dzieje na naszym *Teatrze Narodowym*. Ma on trajedję, operę, dramy i melodramy, komedje i balet bez żadnego współubiegania się; nie dość mu na tém. We wtorek wystawił pierwszy raz dwie sztuki z rodzaju tych, które dla *Teatru francuzkiego i Rozmaitości* wyłącznie są przeznaczone, i wystawił je gorzej od tamtych. Kto widział Panny Romantyczne na teatrze francuzkim, tu pod tytułem *Romansowych*, aniby poznał téj

ztuki. Rolę pani Julien grała panna Pawłowska i t. p.; powtarzamy co jest z początku o fatalności.

Literatura polska romansów oryginalnych zbogaconą została nowém dziełem pod tytułem *Ragana*, czyli *Płochości*. Rzadka znajomość serca ludzkiego, piękne ustępy o wielkim świecie i towarzystwie, wynagradzają sowicie obojętność autora na plan samego romansu.

Osoby które za granicą słyszały *Wilhelma Tella*, ostatnię operę Rossiniego, nie mogą się wychwalić wdzięków téj partycji. W niéj przybrał Orfeusz tegoczesny swe zachwycające melodje w całę siłę i uczoność harmonji Cherubinich, Bethovenów, Sporów i t. p. Z nowych dzieł tego rodzaju tylko *Niema z Portici* ze sławą wytrzymuje porównanie. Oby Warszawa mogła dołączyć w tym względzie swe zdanie do zdań innych stolic Europy!

XIIIty Tom Pamiętnika Technologicznego Piast wyszedł z druku z rycinami, i w dniu 15 b. m. oddany będzie szanownym prenumeratorom w miejscu gdzie opłacili prenumeratę, oraz złożone będą opieczętowane exemplarze w głównéj expedycji gazet, przy pocztamcie w Warszawie, dla osób które na toż dzieło na prowincji zaprenumerowały.

— Wydawcy *Atlasu historycznego, chronologicznego i jeograficznego polskiego* na wzór Lesaża, w ogłoszonym na toż dzieło w roku zeszłym prospekcie, oświadczyli: ,, iż gdyby nie znalazło się tylu miłośników rzeczy ojczystych, w rok po ogłoszeniu tego prospektu, każdy prenumerujący odbierze złożone pieniądze w miejscu gdzie prenumerował.,,

Dzisiaj więc uważają za swój obowiązek publiczności donieść, iż przychód z uzbieranéj przez rok prenumeraty, pomnożony łaskawą szczodrobliwością N. Pana, dostatecznym już jest na pokrycie większéj części kosztów wydania tak obszernego dzieła. Papier z zagranicy nadszedł, mappy są w robocie, i druk rozpocznie się u A. Gałęzowskiego i kom. w bieżącym miesiącu. Prenumerata na toż dzieło wynosiła dotąd czerw. złot. trzy. Wydawcy chcąc ją dostępniejszą uczynić, podzielili ją teraz na dwie raty; tak, iż prenumeratorowie złożyć mogą anticipando tylko dukata, zaś pozostałe dwa dukaty zapłacą, po wyjściu całego Atlasu. Cena dzieła po wydrukowaniu będzie jak wiadomo znacznie podwyższoną, prenumerata zaś zamkniętą zostanie z dniem 1 kwietnia r. b.

Przyjmowaniem prenumeraty trudni się kantor druk. A. Gałęz. i komp. przy ulicy Żabiéj N. 472.

Dnia 15 lutego odbędzie się w biórze Kom. Rząd. Spraw Wew. i Poł. licytacja na dostawę 300 drzwi do więzienia inkwizycyjnego.

Dnia 11 i 18 lutego sprzedawane będą przez licytację w biórze Kom. wojew. mazowieckiego dobra rządowe Rokitki, w obwodzie kujawskim, oraz dobra rządowe Janówek, w ekonomji Goszczyn pow. czerskim, położone.

W dniu 9 marca odbywać się będzie w Kommisji województwa podlaskiego sprzedaż licytacyjna dóbr rządowych Wróble i Wargocin, w obwodzie łukowskim położonych.

Dnia 13 stycznia odbędzie się w ratuszu licytacja in minus a wyadamizowanie placu przed szpitalem Dzieciątka Jezus.

Od d. 15 stycznia rozpocznie się sprzedaż publiczna fabryki płótna w Opolu.

Dnia 29 grudnia przywieziono do Warszawy towarów zagranicznych: Dla *Hirszendorfa i Rawicza* przez komorę Kalisz próbki przędzy lnianéj. Dla Konsumentów bezpośrednio przez kom. Słupce xiąg 23. Dla *Bleszyńskiego* przez kom. Słupce ostryg funt. 71. Dla *Kirkowa* przez kom. Słupce ostryg fun. 94. Dla *Hugues i Kermen* przez kom. Słupce xiąg 38. Dla *Jaworskiego* przez kom. Słupce ostryg fun. 115. Dla *Hochedlingera* przez kom. Słupce ostryg fun. 97. Dla *Toeplitz* przez komorę Kalisz nasion ogrodowych fun. 839; krédy szyfrowéj fun. 16; machin do robienia oleju fun. 640; roślin ogrodowych fun. 60. Dla *Mentzla* przez kom. Słupce ostryg fun. 100. Dla konsumentów bezpośrednio przez komorę Słupce ostryg fun. 115; xiąg 26. Dla *Reicha* przez komorę Słupce

ostryg fun. 79. Dla *Zieglera i Sturma* przez komorę Słupce i Kalisz ostryg fun. 105; bażantów fun. 5.

Tegoż dnia wprowadzono do Warszawy: Dla *Michała Berksona* 10,000 par krojów skórzanych na bóty z komory terespolskiéj.

Dnia 8 b. m. wprowadzono przez rogatki warsz. i prags: żyta kor. 684; pszenicy 559; grochu 138; gryki 47; jęczmienia 1033; owsa 1433; siana fur 429; słomy 177; drzewa 963; węgli 141; *mąki* pszennéj 111; żytnéj 154; gryczanéj 7; *kaszy* jaglanéj 12; gryczanéj 81; jęczmiennéj 43; wołów 937; cieląt 87; wieprzy 626; baranów — drob u 1506; masła garcy 427; słoniny połci 87; piwa beczek 64; gorzalki garcy 5; jaj 80 kóp; sera 1376 sztuk.

Dnia 8 b. m. płacono na targach warsz. i prags. żyto od 9 gr. 7½ do 10; pszenicę od 17 do 20; groch od 7 gr. do 9; fasolę od 20 do 22; gryka od — do — jęczmień od 7½ do 8½; owies od 5½ do 5½; *mąkę* psz. ordy. od 32 do 33; żytną pyt. od 17 do 18; *kaszę* jaglaną od 18 do 20; gryczanę zwycz. od 16 do 18; gry. drob. od 28 do 40; jęcz. perło. od 26 do 36; ordyn. od 13 do 16; sążen drzewa sos. od 18 do 20; woły od 5 do 14 duk: cielęta od — do — barany od — do — wieprze od 36 do 100 zl.; masla funt od 24 do 28 gr.; słon. funt 16 groszy.

Przyjechali do Warszawy. — Ostrowski Wład. hr. 584 Długa; Zawadzki Aug. 403 Brukowa; Boska Helena 584 Długa; Bromirski Leon 584 Długa; Dzierzowski Anzelm 584 Długa; Szamota Antoni 603 Bielańska; Sokolnicki Jakób 551 Długa; Jordan Chermelaus hr. 414 Gerlach; Sobieski Ignacy 416 Now. Sen.; Skalski Ant. 625 Kozia; Moniuszko Dominik 1303 Nowy-Swiat.; Niesiołowski Mateusz 1872; Morawski Fran. 2680 Bielańska; Ostrowski Hipolit tamże; Szretler Paweł tamże, Wiszowaty Felix tamże, Zabłocki Julian 2680 Bielań.; Zdanowicz Jan 673 Lesz.

Dziś zimna stopni 7.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro Dwaj Grenadjerowie. Trafiła kosa na kamień.

Wiadomości Zagraniczne.

Żony professorów uniwersytetu monachskiego, zawiązały towarzystwo, mające na celu pielęgnowanie chorych uczniów akademickich.

W prowincjach nadreńskich ożywiła się fabrykacja sukien, szczególniéj z tego powodu, że znaczną ilość wyrobów wełnianych, zamówiono do portów wschodnich. Wszelako tylko posledniejsze wełny zdrożały o 5 na stu w porównaniu z cenami na ostatnich jarmarkach.

Dnia 28 grudnia zakończyła życie w Wiedniu arcyxiężna Henryka, małżonka arcyxięcia Karola. Chorowała ona na szkarlatynę i już miała się lepiéj, gdy nagle zapalenie rzuciło się do mózgu i stało się przyczyną jéj zgonu.

— Poeta Milman w Oxfordzie, wydał niedawno historję żydów w dwóch tomach. Gazety krytykują ostro to dzieło, i zarzucają autorowi, że niesprawiedliwie sądzi o wielu miejscach biblji.

Przy porcie miasta Dartmouth ukazał się w morzu jakiś ogromny twór, który zdaje się być żywym i w rozmaitych miejscach na wierzch wody wypływa. Sądzą że to wielki wąż morski, którego widziano przed dwoma laty w zatoce Honduras, albo tak zwany *Krak*, którego opisał Pantoppidan w historji naturalnéj Norwegji. Grzbiet tego smoka jest zielonawy, okryty łuszczkami, na których rośnie trawa morska; łeb jego wznosi się niekiedy po nad powierzchnią morza i wyrzuca nozdrzami ogromne kłęby wody. Wszyscy mieszkańcy miasta Dartmouth i z okolic zwykli przychodzić codziennie w południe nad brzeg morza dla zobaczenia tego Lewjatana, który o tym czasie przez godzinę jest widzialny. Nawet pobliskie pagórki pełne są widzów, a do miasta Dartmouth tylu przybyło ciekawych, że już mieszkania nie można dostać.

Kilka uwag z powodu pisma perjodycznego, Wiadomości handlowe, przez bank polski wydawanego.

Niedawno zapowiedzianych Wiadomości Handlowych odbieramy już Nmer trzeci. Donosząc o tém publiczności, z prawdziwą przyjemnością przychodzi nam zwrócić jéj uwagę na to pismo, godne ze wszech miar czytania rozważnego. Znajdzie w niém

każdy ziemianin, fabrykant, kupiec tego królestwa to wszystko, co tylko pod względem handlowym interesować, w przedsiębierstwach oświecić i pewniejszy im ruch nadać może. Dzięki niech będą Instytucji, która nie ogranicza się tym bezpośrednim wpływem, jaki na stan wszystkich majątków wywiera, ale rada chciałaby dać poznać to co tylko do oświecenia w rzeczy handlu, do obznajomienia się naszego z naturą i środkami zamiany posłużyćby mogło. Tak, wszystko co służy do pomnożenia i ustalenia fortuny prywatnéj, wszystko to jest z zyskiem banku. Piękna zasada! Zasada każdéj instytucji prawdziwie handlowéj, gdzie wzajemne współdziałanie, a ztąd równy w korzyściach udział, warunkiem każdéj czynności. Jak dalecyśmy byli od tych wyobrażeń przed niedawnemi laty, każdy to dziś poznał. Oddawszy tedy zupełną sprawiedliwość celowi, jaki przewodniczy w wydawaniu Handlowych Wiadomości, o nich samych powiédzmy słów kilka. Uwagi nasze nie rozbiór, lub krytykę miéć będą na celu, ale raczéj porozumienie się względem nadania największéj użyteczności dziełu, które koniecznie do usposobienia ogólnego stosować się musi: tym bardziéj, iż teoryczne nauki handlowe, są u nas przedmiotem zupełnie nowym.

Naprzód żałować nam wypada, że te krótkie ale pełne treści i uczące artykuły z prawa handlowego już więcéj w teraźniejszych wiadomościach mieścić się nie będą. Sposób jaki tam był użyty do obznajmienia nas z przedmiotem, o którego ważności i związku z samemi wiadomościami handlowemi naprożnobyśmy się tutaj rozszerzali, był bardzo przystępny.

Daléj, na piérwszéj karcie (N. 1) mamy wiadomość, interes prawdziwie krajowy obudzającą, ale szkoda, że drukarnia siliła się koniecznie zmieścić ją całą w jednéj tabelce, co daje powód do uskarżania się na niewyraźność. Trudno jest nawet błędów zecerowi uniknąć; i tak w pozycji drugiéj w rubryce *za opłatą assekuracji* liczby ścieśnione nie pozwalają dobrze rozeznać, że płaci się $\frac{1}{16}$ od sta; liczba znaczna skróceń jeszcze tę niewyraźność powiększa, a w drugiéj obok tabliczce opuszczono za jaką prowizją udziela się pożyczka na dowody kommissji cent. likwid. i akcji tow. oszczędności.

Do wiadomości bardzo użytecznéj o przywozie towarów do Warszawy, nie dostaje tylko podobnéjże o wywozie, przy czém wiadomośc o targach wszystkich miast królestwa dać może rzetelne wyobrażenie o konsumpcji i handlu wewnętrznym kraju. A jak wiele na nim zależy, dowodzą tego usiłowania na jego ożywienie z takim nakładem czynione. Dobre tego handlu poznanie odpowiadać im powinno; będzie to korzyścią powszechną.

Kurs wexlów czyli raczéj notowanie jego w Warszawie jest rzeczą bardzo niedawną, a myśl porównania ich kilkunastu razem z kursem w naszém mieście, bardzo trafna. W tym razie tablica zupełnie celowswemu odpowiada. Co do samego notowania niego cjacji wexlów, zdaje nam się, że nie potrzeba naśladować zwyczaju Niemców, którzy je mieszczą na dwóch kolumnach, w piérwszéj notując cenę ofiarujących się z przedażą, a w drugiéj z kupnem; to jest robota przedgiełdowa, która nie zajmuje publiczności chcącéj wiedziéć po czemu istotnie tego dnia sprzedawane były. Jeśli tylko znajdowali się nabywający i kupujący, cena ustanowić się musiała. Zanotowanie tylko ofiarowania się z jednéj i drugiéj strony zdaje się w wątpliwości zostawić, czy akt przedaży istotnie nastąpił. Amszterdam, Paryż, Hamburg nawet, tak kursów nie oznaczają; zdaje się, że powaga tych miast w téj mierze do naśladowania nie powinnaby ośmielać. W saméj tablicy można byłoby przez ścieśnienie kolumn zyskać miejsce i wiadomości (z resztą mniéj ważne) o przejeździe kupców nie miałyby potrzeby gdzieś się w kąt cisnąć.

Do drugiéj tablicy, na któréj cena papierów publicznych podobnym jak wyżéj sposobem jest umieszczona, możnaby zastosować powyższe uwagi. Nadto, znaczna ich liczba w Warszawie notowaną nie jest, i dla tego miejsce właściwe w tym cenniku znieśćby należało. Papiery publiczne polskie opuszczone, jakoto obligacje hypoteczne i inne rodza e dowodów kom. centr. likwidacyjnéj, które kurs w kraju mają, a często wewnątrz jego daleko niższy niż w stolicy. To ogłoszenie prawdziwą posiądaczom ich zrobiłoby przysługę.

Oto są uwagi, jakie nam duch wspólnéj natchnął korzyści.

Do dzisiejszego numeru Kurjera Polskiego dołączają się: *Uwagi Prawdzica nad recenzjami Upominka ś. p. Pliszki o Sukcessji.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIÉJ POD N. 616.